

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
*РЕЧНИК САНУ И ЊЕГОВА УЛОГА У ЛЕКСИЧКОЈ СТАНДАРДИЗАЦИЈИ СРПСКОГ
ЈЕЗИКА (СА ИСТОРИЈСКОГ И ЛЕКСИКОГРАФСКОГ АСПЕКТА)*

Ненада Б. Ивановића

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Датум и орган који је именовао комисију:

27. фебруара 2013, Наставно-научно Веће Филолошког факултета у Београду

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан запослен:

1. др Мирослав Николић, редовни професор, Савремени српски језик, 2002, Филолошки факултет у Београду

2. др Стана Ристић, научни саветник, Српски језик, 2000, Институт за српски језик САНУ у Београду

3. др Рајна Драгићевић, ванредни професор, Савремени српски језик, 2008, Филолошки факултет у Београду

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме: **Ненад (Божидар) Ивановић**

2. Датум рођења, општина, република: 15.10.1979. године, Београд, Србија

3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 08. 05. 2008, Београд (Филолошки факултет), *Апстрактне именице у српском језику (творбени и семантички аспекти)*

4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: лингвистика, српски језик – творба речи, лексикологија и семантика

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Речник САНУ и његова улога у лексичкој стандардизацији српског језика (са историјског и лексикографског аспекта)

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Рад садржи: *Увод* (стр. 1–7) и *Теоријске основе* (стр. 8–14), два главна, обимна поглавља: *Историјски аспекти стандардизације српског језика у Речнику САНУ* (стр. 15–185) и *Лексикографски аспекти стандардизације српског језика у Речнику САНУ* (186–313), потом *Закључак* (стр. 314–324) и *Литературу* (325–344).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. У *Уводу* (стр. 1–7) говори се о предмету и задацима рада, о његовом историјском и лексикографском аспекту, као и о корпусу на којем се заснива рад. *Теоријске основе* (стр. 8–14) садрже разматрање *О метајезику речничке дефиниције*, при чему је метајезик посматран као средство које је у стању да репрезентује друге семиотичке системе, укључујући и себе самог, што омогућује да се у описном речнику говори о језичком систему употребљавајући речи тог истог језика. Аутор, позивајући се на Згусту, указује и на тзв. *метајезичке константе* или *глосе* и даје табеларни преглед

неких од домена (као што су радња, стање, збивање, својства и особине, агентивност и просторно-временска локализација), заједно са метајезичким константама које их у Речнику САНУ типично представљају. За аутора је посебно важан закључак до којег је дошао истраживањем појединачних примера и уопштавањем тако добијених резултата, а то је закључак „да се унификацијом речничког описа може доћи до интегралних и диференцијалних сема које представљају граматичка обележја у српском језику“. Поменута обележја чине саставни део полисемантичке структуре речи, а у речнику се реализују односом секундарног према примарном значењу. На примерима обраде лексема *врева*, *киша*, *кућа*, *облак*, *океан* и *оркан* показано је како се у Речнику САНУ константама (*велики*) *број*, *количина*, *мноштво*, *маса*, *група*, *скуп*, *заједница* и др. дефинишу секундарна значења. Према аутору, као засебан облик метајезичких константи могу се посматрати и разни и разнолики речнички квалификатори.

Два главна и најобимнија поглавља рада чине: *Историјски аспекти стандардизације српског језика у Речнику САНУ* (стр. 15–185) и *Лексикографски аспекти стандардизације српског језика у Речнику САНУ* (стр. 186–313).

У првом од њих дата је детаљна и комплетна генеза настанка Речника САНУ. Ово поглавље може се посматрати и као засебна филолошко-лингвистичка студија, што показује и његова структура, која почиње *Уводом* (16–19), а завршава се *Закључним разматрањем* (181–185). Њиме је обухваћено много више него што то наслов поглавља сугерише, што се види већ из наслова појединих потпоглавља. У поменутом уводу аутор најпре указује на општи карактер Речника САНУ: „У односу на лексикографска дела која се на српском културном простору зачињу у току 18. и 19. столећа, Речник САНУ, по својој концепцији и методологији израде, представља значајан помак напред. У овом речнику се, први пут у српској лексикографији, примењују савремена сазнања о развоју и функционисању језика као система, чиме се у други план потискују идеје о речничком поступку као приказу етимолошког порекла и историјске еволуције речи које доминирају читавим 19. веком. Лексикографски метод експлицирања лексике њеним поређењем са другим језицима, пре свега латинским, напушта се у корист једнојезичног описа значења речи; као последица овога, развија се метајезик београдске лексикографске школе као скуп системских образаца којима се експлицира и стандардизује улога лексема у језику. Захваљујући раду лексикографа са скупљачима збирки речи, магловито знање о лексичким варијантама које се простиру по ‘западним’ ‘источним’ и ‘јужним крајевима’ штокавског говорног подручја замењује се егзактнијим приказима употребе појединачних лексема у одређеним дијалекатским ареалима, чиме се у Речнику САНУ указује на органско јединство народних говора штокавског говорног подручја. Коначно, у овом речнику култивишу се шумадијско-војвођанско и источно-херцеговачко наречје, чиме се истиче дијалекатска база која стоји у основи савремене српске књижевности и језичке културе. Укратко, из рада на Речнику САНУ произишла је јединствена, теоријски и практично заснована методологија обраде лексичке грађе, која се развија (и делимично модификује) током његовог вишедеценијског излагања.“ Јасно је, каже даље аутор, да су „сви поменути методолошки помаци, који сврставају српску лексикографију у ред савремених лингвистичких дисциплина, уобличени ... у току припремног рада на Речнику САНУ, који је, са мањим прекидима, трајао од средине 19. до средине 20. века.“

У том припремном раду (или, боље речено, припремним радовима) уочава се, по аутору, шест етапа. Прву (1847–1867) чини оснивање Друштва српске словесности и израда првих огледа обраде књижевног и народног језика према лексикографским принципима; предлог за српски речник и српску граматику Јована Стејића; рад Друштва са скупљачима лексичке грађе и појава првих збирки речи из народних говора.

Другу етапу (1867–1899) обележава рад двојице угледних српских филолога – Ђуре Даничића и, нарочито, Стојана Новаковића, Новаковићев одговор на „Оглед Рјечника ЈАЗУ“ Ђ. Даничића и његова „Посланица Српској Краљевској Академији“, односно „Предлог Српској краљевској академији“ (1893), као и оснивање Лексикографског одсека и почетак рада на великом Академијином Речнику. Аутор посебно истиче практични, теоријски и методолошки значај рада Стојана Новаковића. „Захваљујући успешној реализацији скупа оригиналних лингвистичких идеја, којима почиње лексикографија савременог српског језика, његов допринос раду на великом Речнику постао је неизмеран. Научни дух Стојана Новаковића остао је да лебди над радом у Лексикографском одсеку и у дубинама 20. века,“ каже Ивановић.

Трећу етапу (1899–1913), која обухвата период од краја XIX века до Првог светског рада, обележен је радом на обимном скупљању лексичке грађе и израдом Огледне свеске Речника. Ивановић је овде анализирао „Позив и упутство за купљење речи по народу за Речник Српске краљевске академије“ из 1899. г. као вид семантичке организације речничког корпуса, поједине збирке народних речи (као што су Змајева, Н. Радонића, А. Јовићевића, Л. Грђића-Бјелокосића и В. Арсенијевића) и њихов утицај на методологију израде Речника САНУ, као и „Огледну свеску“ Речника из 1913. г. Он закључује да „трећа етапа припремног рада на Речнику САНУ ... на концепцијском и методолошком плану доноси бројне помаке“ и да је „прихватањем начела синхронијског описа језика у општој клими дијахроније, ова етапа у развоју савремене српске лексикографије припремила ... појаву А. Белића“.

Четврта етапа историјског развоја савремене српске лексикографије обухвата време између два светска рата, које обележава рад Александра Белића на успостављању концепцијске и методолошке основе Речника САНУ према савременим филолошко-лингвистичким принципима. Белићев рад на Речнику у ових 27 година Ивановић је поделио на два периода – од 1914. до 1926. и од 1926. до 1941. г. Захваљујући Белићевом раду и ангажовању, унифицирани су концепцијски и методолошки принципи рада на Речнику, утврђена су начела за ексцерпцију лексичке грађе и њену систематску обраду, грађа је допуњена из збирки речи, као и примерима из писаних дела. Једном речју, урађени су практично готово сви припремни послови неопходни за издавање једног вишетомног речника нашег језика. Према Ивановићу, „захваљујући реализацији скупа прогресивних идеја о језичкој природи и развоју, А. Белић је, *Извештајем Академији наука о раду на Речнику САНУ* из 1926. године, конституисао српску модерну лексикографију као самосталну примењену дисциплину, одвојену од утицаја позитивистичких школа 19. века и њихових метода језичке анализе. Следствено томе, он је и поставио основ Речника САНУ као модерног лексикографског дела“.

Пету етапу у припремном раду за израду таквог речника чини период од 1941. до 1944. г., о којем се, иначе, до сада мало знало. „У овом периоду“, истиче аутор, „и поред неповољних услова за рад, долази до финализације и практичне реализације обе групе принципа које конституишу Речник САНУ као савремено лексикографско дело: принципа организације речничког корпуса; и принципа на основу којих се, доследним коришћењем лингвистичких метода, обликују речничке одреднице. Као резултат изложених процеса, по први пут у савременој српској лексикографији, појављује се потпуно формализован систем израде речничког чланка чија се суштина, са одређеним изменама, задржала до данас.“ Због ратних околности и окупације, то, међутим, није резултирало појавом првог тома Речника, већ објављивањем (1944) *Огледне свеске Речника српскога књижевног и народног језика* (одреднице глава–глеце). С обзиром на потпуно другачије историјске, државно-политичке и идеолошко-политичке околности, с једне стране, и Белићево принудно одсуство, с друге стране, одступило се од речника „као дела које обухвата говоре штокавског говорног простора и уједињује их у

јединственом језичком оквиру“. Под притиском окупационе владе и министра просвете у тој влади, концепција речника „враћена [је] на изворе ‘класичног српског језика’, коме у средишту стоје Вуков и Његошев језик“. Ивановић детаљно и свестрано анализира Огледну свеску, уочавајући у њој модерне, савремене лингвистичке концепције, примењене на лексику и њену обраду. Он истиче да су у њој „остварени кључни помаци у савременој српској лексикографији. Методолошки су уобличени поступци у стварању речничке обраде, као и место појединих аспеката лингвистичке анализе у њој; а уочена је и истакнута и разлика између енциклопедијског и лексикографског погледа на језик. Тиме су коначно дефинисани сви саставни елементи савременог речничког чланка.“ Све ово остварено је, упркос неповољним околностима, захваљујући чињеници да су на изради Огледне свеске и другим лексикографским пословима повезаним с израдом вишетомног речника нашег језика били ангажовани готово сви значајнији српски лингвисти тога времена (осим Белића), као и поједини књижевници, као и чињеници да су темељ већ били поставили Белић и његови претходници и савременици.

Шеста етапа у припремном раду на Академијином Речнику трајала је 1948. до 1959. г., тј. од почетка рада Института за српски језик (1947), који је у почетку имао само једно, Лексикографско одељење, што практично значи и да је, пре свега, основан ради израде тога речника. Према Ивановићу, „овај период одликује финализација рада на Речнику САНУ, као и настанак *Увода у први том Речника САНУ* (обј. 1959)“. Овоме је свакако требало додати и *Огледну свеску Речника САНУ* (из 1953), коју аутор анализира у тези на стр. 133–135. Више пажње посвећено је Белићевом Уводу, који аутор разматра у оквиру одељка неоправдано названог „Увод“ у *Први том Речника САНУ* (1959), где је ваљало изоставити бар оно „Први том“.

Знатан део рада посвећен је лексичкој грађи Речника САНУ, њеном историјату, формирању и организацији (стр. 142–180). Ивановић је, анализирајући поједине ставове о томе шта треба да обухвата будући речник, показао како се истовремено кристализирало мишљење о томе шта је књижевни језик и књижевна лексика, а шта народни језик и народна лексика. Он је, с правом, посветио толико пажње томе коју и какву грађу треба да садржи будући речник, јер је у томе било доста лутања, несналажења и несагласја. Тако, што се народне лексике тиче, у *Упутству за купљење речи по народу* М. Иванића из 1899. године стоји да се „у живом народном говору може чути још велики број речи, које би згодно послужиле књижевним потребама [истицање – Комисија], и ако нису ни у који српски речник унесене нити у ком спису новије српске књижевности употребљене“ и да такве речи треба записивати и слати Академији. Међутим, Белић, најобразованији и највећи лингвиста тога периода, каже на једном месту да „народне речи из свих крајева нашег народа, без разлике [истицање – Комисија], у колико се употребљавају у савременом језику нашем, биле оне словенског порекла или туђег, морају ући у речник савременог књижевног и народног језика“. С друге стране, истичемо Белићев став да се ексцерпира дневна и повремена штампа, стенографске белешке Скупштине, закони и други правни акти, што одговара савременом схватању да књижевни језик није само „језик добрих писаца“ (а што је и данас распрострањено мишљење). Ивановић је доста пажње и простора посветио збиркама речи из народних говора, међу којима има заиста фасцинантних доприноса, попут Арсенијевићеве са 265.928 или Јовићевићеве са 23.547 речи. Ивановић је збирке речи из народних говора које су ушле у корпус речи за израду Речника САНУ разматрао документовано (често са прилозима појединих списа, аката, извештаја или њихових одломака) и свестрано (описно, дијаграмима, картама итд.), са различитих аспеката, што омогућава читаоцу потпун увид у овај важан сегмент речничке грађе.

Обим и значај припремних радова на изради великог речника нашег језика сажето је исказао Ивановић у следећим двама реченицама: „Посматран као целина у свом историјском континуитету, овај рад представља једну од најобимнијих филолошких активности српске хуманистичке мисли. Ова активност није оставила трага само у лексикографији, већ и у процесу кодификовања и стабилизовања српског језика у преломним периодима његовог развоја; као и у развоју савремених научних увида који су засновани на посматрању унутрашњих односа у оквиру целине лексичког система.“

Док први део рада представља филолошко-лингвистичку студију дијахронијске оријентације, други – *Лексикографски аспекти стандардизације српског језика у Речнику САНУ* (186–313) – представља синхронијску анализу појединих поступака у опису, на претходно описани начин скупљене грађе, и то са лексикографско-лексиколошког, граматичко-лексикографског и лексикографско-стандардолошког аспекта.

Одмах да кажемо да је аутор овде поступио врло рационално, у том смислу што је за анализу одабрао само два од великог броја лексикографских поступака и приступа, који су, зато, обрађени комплетно, такорећи без остатка. Ово посебно важи за анализу употребе „метајезичке константе у служби“. Према Ивановићу, „лексикографском формулом у служби формализују се промене међу свим врстама речи, што даје могућност да се посматрају међусобни односи између свих граматичких класа у јединственом теоријско-методолошком оквиру. При томе, лексикографска перспектива пружа могућност за семантичко образложење датих промена – које се, иначе, обично смештају у домен морфологије. Интерпретацијом службе једне речи као друге у терминима лексичке и граматичке семантике, стиче се увид у сложеност ове појаве – која се подједнако тиче и формалних и функционалних елемената језичке структуре.“ У научној литератури постоје различита мишљења о томе да ли употребу једне класе речи (нпр. *адађо* у значењу „лагано, мирно“) у служби друге класе речи (нпр. *адађо* у значењу „став лаганог темпа у вишеставачној композицији“) треба посматрати као полисемију или као вид безморфемске творбе. Иако, како каже аутор, „једно не мора искључивати друго“, он у раду „граматичкој служби“ приступа као полисемији, „будући да је не можемо до краја поистоветити са конверзијом“. Тиме аутор даје теоријску подлогу практичним поступцима примењеним, у највећем броју случајева, у Речнику САНУ (мада, држећи се хронологије, можемо рећи и да је лексикографска пракса условила, макар у некој мери, ауторове теоријске ставове).

Ивановићев детаљан преглед класа речи које се могу јавити „у служби“ неке друге класе и број наведених примера указује на обим ове појаве, која је својствена свим класама речи (осим, према Ивановићевој анализи Речника САНУ, глагола). Тако се, према табели датој на 257. стр. рада, именице јављају у служби придева и прилога, придеви и бројеви у служби именица, прилози у служби именица, предлога, везника, речци и узвика, заменице у служби именица, прилога и речци, предлози у служби прилога и везника, везници у служби речци и узвика, речце у служби именица, прилога, везника, узвика и глагола, узвици у служби именица, прилога, везника, речци и глагола. Само се, према тој табели, глаголи не јављају служби других класа речи, што је значи да није узета у обзир обрада радног глаголског придева у придевској служби типа *олиस्ताо*, истина као посебне одреднице, а не у оквиру глагола, нпр. под *олистати*.

У вези с овим, теоријски и практично врло сложеним питањем, Ивановић истиче значај лексикографске праксе, у којој се ова појава обрађује системски, на нивоу врсте речи, као део регуларне полисемије везане за промену граматичке класе (за разлику од граматика, у којима се она обрађује несистемски, често само узгред или на нивоу једног случаја). Уз то, он лексикографско одређење „у служби“ разматра у односу на друге

сродне језичке појаве, као што су конверзија и супконверзија, уочавајући и износећи танане разлике између њих. Тако се као пример за конверзију наводе случајеви *добро* и *млада*, код којих је, како наводи аутор, „на равни лексичког садржаја конверзија ... обележена ... категоријалном транспозицијом њиховог основног значења, која обухвата: промену граматичке парадигме речи ..., изграђивање нове морфолошке и творбене структуре, као и трансформацију синтаксичке функције“. „За разлику од конверзијске“, истиче аутор, „супконверзијска мрежа је гушћа, и обухвата и случајеве употребе пунозначних речи у служби функционалних и обрнуто, што код конверзије није случај (нпр. *Поставили су страже кругом логора* или *Скупљало се друштво и домаће и испрека Драве* као прилози у служби предлога; *Њега ето из кафане* или *Де још мало колача* као речце у служби глагола и сл.). У тим примерима, трансформација једне у другу врсту речи је праћена само једном категоријалном променом, синтаксичке функције речи. И на нивоу лексичког садржаја долази до трансформација, али оне немају категоријалну природу, већ настају путем комбинације семантичких са прагматичким и дискурсно-текстуалним факторима.“ Из овога је јасно да оно што се у Речнику САНУ квалификује метајезичком константом „у служби“ заправо супконверзија (или подврста супконверзије).

Ивановић је, анализирајући примере из Речника САНУ, дошао до закључка да се „као мотиватори употребе речи у служби других граматичких класа издвајају ... три типа лингвистичких фактора, који се могу поделити на: *појмовне, функционалне и прагматичке*. По њему, прва прати употребу именица, придева и прилога, друга употребу предлога, везника и прилога, а трећа употребу речци и узвика у служби других врста речи, што је све илустровано одговарајућим примерима.

На крају овог, обимнијег и, у теоријском погледу, важнијег одељка налази се поглавље под насловом „Контекстуално-граматичка употребљивост лексеме и њена идентификација у лексикографској пракси“ (269–313), у којем се, поред осталог, разматра међузависност између граматичких категорија и смерова њихове семантичке реализације или, једноставније речено, граматичке категорије (као што су род, граматички број, падеж, придевски вид, глаголски вид, глаголско лице, глаголски модус и др.) у лексикографској пракси. У закључку овога поглавља аутор каже да „анализа метајезичких константи на примеру дефинисања граматичких категорија у Речнику САНУ потврђује претпоставку да контекстуално-граматичка употреба речи за последицу може имати промену њеног значења. У дескриптивној лексикографији поменута промена се региструје као богаћење полисемантичке структуре лексеме. При томе се, по правилу, у дефиницији експлицира међузависност између семантичког описа језика и његових граматичких концепата.“

Ивановић је давао закључне напомене и после свих других тематских целина, тако да је, како каже, преостало да се у завршном одељку рада под називом „Закључак“ (314–324) да „општи приказ улоге најзначајнијег пројекта савремене српске лексикографије – Речника САНУ – у процесима лексичке стандардизације српског језика“. Осим тога (или, тачније, више од тога), аутор у Закључку сажето и прегледно излаже и разматра теоријска (лексикографско-лексиколошка и лексикографско-граматичка) питања, па се ово завршно поглавље тезе може читати и као засебан рад.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији:

1. „Принципи формирања и организације корпуса Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ (у периоду од 1853. до 1953. године)“,

- Шездесет година Института за српски језик САНУ, Зборник радова*, књ. II, Београд: Институт за српски језик САНУ, Београд, 2007; стр. 53–78. УДК 811.163.41'373.3; ISBN 978-86-82873-16-7.
2. „История работы над словарем Сербской Академии наук и искусств (1853–1953): столетие развития современной сербской лексикографии“, *Историческая лексикология славянских языков (руководитель А. А. Поликарпов)*, Гродно, Белоруссия, 2012. (**Зборник Међународне комисије за лексикографију, у штампани**).
 3. „Збирка речи из разних крајева, а поглавито из Војводине J. J. Змаја у грађи за Речник САНУ и њен допринос развоју лексике српског књижевног језика“, *Дијалекат – дијалекатска књижевност, Зборник радова са научног скупа Књижевност на дијалекту*, Лесковачки културни центар, Лесковац, 2009, стр. 140–156. ISBN 978-86-82031-23-9; COBISS.SR-ID 171430668.
 4. (у коауторству са Станом Ристић): „Предлог за модернизацију рада на Речнику САНУ“, *Граматика и лексика у словенским језицима, зборник радова с међународног симпозијума*, Матица српска–Институт за српски језик САНУ, Нови Сад–Београд, стр. 529–553. УДК: 811.163.41'374(038).
 5. „Прилози у служби других врста речи у српском језику (на материјалу из Речника САНУ)“, *Савремена проучавања језика и књижевности, зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије*, ФИЛУМ, Крагујевац, 2009, стр. 149–166. ISBN 978-86-85991-16-5; COBISS 172224012.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ивановићева дисертација представља најобимнију и најдетаљнију филолошко-лингвистичку и лексикографско-лингвистичку студију о Речнику српскохрватског књижевног и народног језика САНУ, као најзначајнијем културолошком пројекту у новијој српској историји, о његовој улози и значају у формирању савремене српске лексикографске и лексикографско-лингвистичке школе, као и у лексичкој (и не само лексичкој) стандардизацији српског језика. Током дугогодишњих припремних послова за његову израду и током саме израде формирале су се читаве генерације српских лингвиста и кристалисали се погледи на књижевни језик и његову лексiku и на теоријска, методолошка и практична питања њене свестране обраде. „Захваљујући изложеним теоријским увидима“, каже аутор, „историјска основа савремене српске лексикографије се може посматрати као скуп приступа лексици, ставова о њој, и сазнања која су настала из непосредног увида у обиман лексички материјал.“ Ивановић је у своме раду показао како су се ти приступи, у почетку претежно историјско-етимолошки засновани, развили до феноменолошких, структуралистичких, у новије време и когнитивних.

У првом делу Ивановићевог рада, заснованог на обимном и минуциозном истраживању, имамо досад најкомплетније обрађен припремни период у изради Речника САНУ, најдетаљнију и најкомплетнију анализу лексикографских ставова о Речнику и његовој грађи, као и свестрану анализу саме грађе (посебно оне која потиче од скупљача).

У другом делу Ивановићевог рада имамо, први пут на једном месту, студиозно обрађено једно од најтежих лексикографско-лексиколошких питања, питање односа конверзије, односно супконверзије и полисемије, и то за сваку класу речи посебно. Детаљно је, такође, анализиран значај граматичких категорија као фактора који утичу на померање значења, развој полисемије или специфичну употребу појединих лексема или појединих значења неке лексеме.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Ивановићев рад *Речник САНУ и његова улога у лексичкој стандардизацији српског језика (са историјског и лексикографског аспекта)*, написан научним, понекад помало сложеним научним стилом, састоји се од два главна дела, са посебним методолошким приступом сваком од њих, које обједињује сажет, прегледан и фино написан Закључак. Због свега претходно реченог, као због онога што овим извештајем није обухваћено, сматрамо да докторска дисертација *Речник САНУ и његова улога у лексичкој стандардизацији српског језика (са историјског и лексикографског аспекта)* Ненада Ивановића неоспорно заслужује високу позитивну оцену.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета да овај извештај прихвати, а кандидата позове на усмену одбрану пред истом комисијом.

У Београду,
15. марта 2013. г.

КОМИСИЈА

др Мирослав Николић, ред. проф.

др Стана Ристић, научни саветник

др Рајна Драгићевић, ван. проф.